

Saksforberedelse i nydyrkingssaker

Innspill, tips og ønsker for god samhandling

Kommunesamling Gardemoen 10. – 11. februar 2026

Veronica Hermansen Lilliehöök

Landbruksavdelingen

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Bakgrunn

- Alle nydyrkingssøknader inn i Agros fra januar 2025
- Langt flere søknader til oss i Statsforvalteren
- Det meste godt forberedt og dokumentert, men....
 - Mer av høringsbrev uten saksvurdering/relevant dokumentasjon
- Natur- og kulturlandskapsverdier → mer press og mye og tenke på
- Potensielle utfordringer - spesielt ved klager

Mål med presentasjonen

- «Forhold av betydning»
- «Så godt opplyst som mulig»
- Noen «hull» i konsekvensutredninger?
- Ønsket saksforberedelse
- Konsekvenser ved manglende saksforberedelse
- Ønske om god samhandling
- Tips og veiledningsmateriale

§ 5 Nydyrkingsforskriften - Forhold av betydning

- Særlig vekt: Natur- og kulturlandskapsverdier blir berørt
- Sannsynlige konsekvenser, også for **området rundt**
- Trua arter og naturtyper, prioriterte arter etc. - veier **tungt** i saken
- Mye som skal vurderes...
- Vurdering – tydelig frem i saksbehandlingen

§ 6 Nydyrkingsforskriften begrensning adgangen til nydyrking

- Aktsomhetsplikt for vassdrag
- Vurdere konsekvensutredning (KU)
 - NB <50 daa. Også KU dersom ikke kan *utelukkes* vesentlige virkninger
- Mange KU mangler vurdering påvirkning på vassdrag
- Flere KU -«samlet konsekvensgrad» feilaktig summert
 - Miljødirektoratets veileder KU

§ 7 Søknad nydyrking – hva skal med?

Absolutte krav til nydyrkingssøknad – bra opplyst!

Litt tynt på «bør» være med..

- Vurdering virkning på naturmangfold, landskap, kulturminner
- Vurdering behov for konsekvensutredning
- Nødvendige tillatelser etter annet regelverk – mangler?
- Forvaltningen – «alminnelig veiledningsplikt»

Avvise eller stilles i bero
ved mangel

§ 9 – Saksforberedelse

- “Så godt opplyst som mulig”
 - Kommunens plikt
- *Kan* berøre vesentlige natur-og kulturlandskapsverdier
 - Statsforvalteren *skal* få uttale seg
 - Avhenger av resultatet kommunens saksutredning
- Litt mer «graving» for riktig informasjon
- Vurdering §§ 8-12 Naturmangfoldloven

Konsekvenser manglende vurderinger

- Naturverdier ødelagt/tapt
- Utfordringer ved klage på vedtak
 - Dårlig begrunnet vedtak
 - Vanskelig å forstå kommunens vurdering og utredning

Tips og ønsker

- Resultat saksutredning - til Statsforvalteren *før* uttalelse
- Flere nydyrkingssøknader? Send oss dem også!
- Sjekkliste for nydyrkingssaker?
- Sjekk svar «ikke behov for planering»
- Vilkår for nydyrking – effektiv måte ivareta hensyn natur (§4)
- “Delvis godkjenning” = mulighet
- Ta gjerne kontakt – generelle spørsmål/samtale 😊

Veiledningsmateriale

- Nes kommunes mal – spør Gry 😊
- [Veileder konsekvensutredning – klima og miljø](#)
- [Nydyrkingsforskrift - Kommentarer til regelverket](#)
- [Naturmangfoldloven kap. II](#)
- [NIBIOs Klimagasskalkulator](#)
- [Veileder for vannforskriften §12](#)

Presentasjoner tidligere nydyrkingswebinar finner du som vedlegg på samme side som du fant denne presentasjon

Husk nytt nydyrkingswebinar – vann 17. februar!

Kartlag

- Gårdskart
- Kilden
- Vann-Nett
- Askeladden
- Norge i Bilder - for tidspunkt et bilde er tatt på
- Norges Geologisk - Undersøkelser
- Kommuneplanens arealdel. Kommunekart eller lignende. Link i Kilden

Spørsmål?

Takk for meg!

Veronica H. Lilliehöök

Veronica.lilliehook@statsforvalteren.no
Telefon: 48080126

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Facebook [sfos.no](https://www.facebook.com/sfos.no)

Nettside statsforvalteren.no/os

Foto: Veronica H. Lilliehöök